

[0358] GYSBERTS TREDDE RYMSLACH

Ynfloed fan Cats op Gysbertom is gauris oantoand of al least wierskynlik makke; by frijhwat plakken yn 'e *Rymlerye* binne parallellen út Cats oan to heljen. Better net to witten hat nimmen lykwols noch wiisd op in mooglike ûntliening oan Cats yn forbân mei Gysbert syn trêdde rymslach:

Jiette in Wirdke

d'Æbare trapet, plomp ijn 't gnod,
Oer 't goe kruwd hinne' in sijkt de Podd':
Dy hier uwt naet az fuwl op-sijkje,
Momme' eack, mey rjuecht, by Rea-schonck lijckje.

My tinkt, dat dy fjouwerrigel hwat it grountinkbyld oanbilanget liket op it ferske, dat Cats foaryn syn *Spiegel van den Ouden ende Nieuwen Tijd* set hat en dat deselde bidoeling hie as Gysbert sines, dat is to sizzen om eventuële (lêbbige) krityk foar to kommen. (Forlykje: ed. Amst. s.j., Erve H. van der Putte en B. Boekhout).

Aan den Lezer

't Is met dit Boek alzo gestelt
Als met een ruim en open veld:
De Koe die plukt 'er voedzaam Gras,
De Byën Honich ende Wasch:
De Kikvorsch vindt 'er jeugdig Lis;
Den Ojevaar een Hagedis;
De Zeug die wroet 'er Wortels uit,
Den Mensch die leest 'er heilzaam Kruid;
De Spin die zuigt 'er haar Fenyn;
Het Aas is na de monden zyn.

Dat fers is in yllustraesje, of better in birime útwurking, fan in spreuk út Seneca, dy't Cats der as titel boppe set hat, nammentlik: In eodem prato bos herbam quærit, canis leporem, ciconia lacertam: yn itselde fjild siket de kou syn gers, jaget de houn op 'e hazze en siket de earrebarre de gêrskrûper. Hoe't Seneca syn spreuk krekt bidoeld hat is my net bikend, mar Cats past him ta op it boek, dat er syn lêzers oanbiedt: sa't yn it iepen fjild guon nuttige en brave bisten, de kou, de baerch, de earrebarre en ek de minske streksum iten sykje, mar de spin der fenyn sûcht, „fuwl” opsiket, sa sil de goede lêzer út Cats syn *Spiegel van den Ouden ende Nieuwen Tijd* gâns nuttichs opdijpje, mar de forkearde sil der kweade dingen úthelje. Gysbert hat it gehiel tige ynkoarte: alle dieren binne by him fordwoun útsein de earrebarre en dy hat de rol fan de spinne krige. Hy siket gjin fenyn, mar forachtlike en dochs ek feninige podden en is sa mei in lêbbich kritikus to forlykjen. By Gysbert spilet de earrebarre sahwat deselde rol as by Seneca, dy't reaskonk sa't it liket as ûnhuer bist foar de kou en de houn oer set.

G. N. Visser.